

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

"Pelkkää huijausta"

Sijoitus-Invest 11. – 12.11.2009

- Toimiluvallinen vakuutus- ja sijoitustoiminta
- Vakuutuspetokset - sijoitushuijaukset
- Huijaustapauksia
- Finanssivalvonnan rooli

Vakuutustoiminta

Tunnusmerkkejä:

- vahingonmahdollisuus, riski
- vahingon sattumanvaraisuus
- riskin tasaus suuren joukon kesken
- erillinen vakuutuksenantaja
- osapuolten sopimus

vakuutus = suurelle joukolle maksua vastaan
sattumanvaraisen riskin toteutumisen varalle otettava
turva

Toimilupa

- vahinko-/henkivakuutusyhtiö
- Finanssivalvonta
- EU/Eta-alueella yhden toimiluvan periaate →
vapaan tarjonnan ilmoitus tai sivuliikkeen
perustaminen
- kolmansista maista tarjottavat palvelut →
sivuliikkeen toimilupa

■ Sijoitussidonnaiset vakuutukset

- säästämistä ja sijoittamista vakuutuksen keinoin
- vakuutuksenantajan tiedonantovelvollisuus (VaksL 5)
- vastuu puutteellisista ja virheellisistä tiedoista (VaksL 9)

...” vakuutussopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla on saamiensa tietojen perusteella ollut aiheutta käsittää....”

Tyytymättömyyden aiheet:

- En olisi tehnyt sopimusta, jos riskistä olisi kerrottu.
- Ristinkantokykyäni ei selvitetty sopimusta tehtäessä.
- Kurssien putoamisesta ei varoitettu ajoissa.
- Vakuutuksen kuluista ei annettu riittävästi tietoja.
- Mistä kuluja peritään, kun tuottoakaan ei tule.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta (Fine)

Sijoitustoiminta

Laki sijoituspalveluyrityksistä (SipaL) 4 ja 5

Sijoitusrahastolaki

Luottolaitoslaki

Toimilupa Eu/Eta-alue

Toimiluvanvarainen toiminta:

Onko sijoituspalvelua (5) rahoitusvälinein (4)?

Sijoituspalvelut:

- osakevälitys
- kaupankäynti omaan lukuun
- omaisuudenhoito
- sijoitusneuvonta
- liikkeeseenlaskun järjestäminen

Rahoitusvälineet:

- arvopaperit
- optiot
- termiinit
- johdannaiset...

Vakuutusrikollisuus

Vakuutuksenottajan epärehellisyys

- Vakuutussopimus tehdään käytettäväksi rikollisessa tarkoituksessa tai vahinkokäsittelyssä annetaan perättömiä tietoja ja saadaan vakuutusyhtiö maksamaan perusteeton vakuutuskorvaus.

Henkilöprofiili:

- mies, alle 30 v
- hyvin koulutettu ja ansaitseva
- kaupunkilainen (yli 50.000)

- 2000 – 3000 hämäävää vahinkoa / vuosittain (45 – 55 miljoonaa €)
- 5-10 % yhtiöiden maksamista korvauksista
- joka neljäs tuntee vakuutushuijarin ja joka seitsemäs hyväksyy vahingon suurentelun korvaushakemuksissa

Vakuutuspetostilanteista:

- vahingon laajuutta liioitellaan
- vahinkoon lisätään jo aikaisemmin vaurioitunutta tai korvattua omaisuutta
- vahinkotapahtuma kerrotaan vakuutusehtoja vastaavaksi

- vakuutus otetaan vahinkotapahtuman jälkeen
- omaisuus hävitetään, kätketään, myydään ja ilmoitetaan varastetuksi
- muussa yhteydessä syntyneen vamman kerrotaan aiheutuneen vakuutusehtojen mukaisessa tapahtumassa
- korvausten perusteena olevat ansiotulot ilmoitetaan todellista suuremmiksi

Torjuntatoimet:

Vahinkorekisteri

Väärinkäytösrekisteri (420 hlöä)

→ asiakasvalinta

→ vakuutuksen irtisanominen ja korvauksen epääminen

Rikosilmoitus

RL 36 luku 4 (vakuutuspetos)

Sijoitushuijaukset

Huijarin persoona:

- pinnallinen viehätysvoima, älykkyys
- vahva itsetunto, itsekeskeisyys
- salailu, valehtelu, epärehellisyys
- piittaamattomuus säännöistä
- empatian puute
- katumuksen ja syyllisyydentunnon puute
- tunteiden pinnallisuus
- vastuunpakoilu

Kun yhteydenotto tapahtuu –keskeisiä kysymyksiä ovat:

- Mitkä ovat epäasiallisen toiminnan tunnusmerkit?
- Palveluntarjoajalle esitettävät kysymykset?
- Oma selonottovelvollisuus?
- Tietojen tarkistaminen?

Toiminnan tunnusmerkkejä:

- puhelin, internet
- yhteydenotto ulkomailta
- sijoituspäätöksellä on kiire
- riskitön, hyvä tuotto
- puutteelliset tiedot sijoituskohteesta
- maksut etukäteen
- ongelmatilanteessa yhteydenpito katkeaa

Kokonaiskuvio: yhteydenottomaa, asiakkaan kotimaa,
osakkeiden säilytysmaa, maksun kohdema

Kysymyksiä palveluntarjoajalle:

- Kuinka löysitte minut?
- Miten sijoitus tehdään?
- Ovatko osakkeet listattuja?
- Sijoituksen riskit?
- Missä osakkeita säilytetään?
- Rahaliikenne?
- Kustannukset?
- Kohdistuuko osakkeisiin rajoituksia?
- Toimilupa?
- Valvontaviranomainen?

Selonottovelvollisuus

- henkilökohtainen velvollisuus ennen sijoituspäätöksen tekoa

Tietojen tarkistaminen

- yhteydenotto sijoituskohteena olevaan yritykseen
- yritysten vuosikertomukset
- toimilupaviranomaiset
- koti- ja ulkomaiset varoituslistat

Obs!

- Verkkohakuun sisältyy merkittäviä riskejä.
- Tarkista useammasta riippumattomasta lähteestä, jos mahdollista.

- GiiClub/WinClub/WinCapita
- Global Pension Plan
- Bernard Madoff

WinCapita

Tilanne nyt:

Toiminta alkoi 2003

- internetsivut sulkeutuivat 7.3.2008
- esitutkinta alkoi 25.3.2008
- asiakkaita n. 10.000
- rikosilmoituksia 2.250
- ilmoitetut asianomistajien vahingot 33 milj. €
- pidätetyt varat n. 17 milj. €

Sijoittajan asema esitutkinnassa:

- puhdas asianomistaja
- suosittelija – asianomistaja/epäilty
- voittoja saanut sijoittaja -> toisen henkilön tekemästä rikoksesta ei kukaan saa hyötyä

Varat muodostuivat jäsenten rahasuorituksista.

Global Pension Plan → Eläkevakuutushuijaus

- ansaitse eläke-etusi jäsenyyden kautta
- ohjelma, missä rahoittajat (?) investoivat iäkkäiden ihmisten eläkevakuutuksiin (Endowment Policy, po. vakuutus)
- liittymismaksu 38 €
- edellyttää 100.000 jäsentä
- jokaiselle jäsenelle hankitaan arvoltaan 200.000 €:n eläkevakuutuskirja
- Trust Partner ostaa vakuutukset ja kukin jäsen saa kertakorvauksena 55.000 €

- max tappio 38 €
- suosittelija saa 2000 dollaria jokaisesta uudesta vakuutuksesta

Vakuutushuijaus:

- tuottoja ei makseta vakuutuksenottajille
- petossarja/pyramidipeli
- osallistujan tappio on pieni
→ rikosilmoitus tehdään harvoin

Bernard Madoff

- Bernard L. Madoff Investment Securities
- NASDAQ –pörssin hall.pj
- tuotto 7-12 % vuodessa
- suuret välitys- ja kannustinpalkkiot
- varakkaita asiakkaita

Huijaus:

- n. 65 miljardia dollaria

Pyramidipeli / huijaus:

Sijoitustoiminta:

- suuret tuottolupaukset
- suosittelija saa palkkioita
- sijoituksen tarjoajalla ei ole Fivan myöntämää toimilupaa
- sijoituskohteesta ei ole Fivan hyväksymää esitettä
- sijoituksen taustatiedot puutteellisia
  - > Rahankeräyslain 9 - kielto
  - RL 17 luku 16 b - rangaistus

Valvottavat:

- luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, rahastoyhtiöt, sijoituspalveluyritykset, työttömyyskassat, eläkesäätiöt.....

Valvontatoimet:

- Fivan suorat yhteydenotot palveluntarjoajiin
- kansainvälinen valvonta- yhteistyö
- koti- ja ulkomaiset varoituslistat
- rikosilmoitus (SipaL 81 ja 82)
- viranomaisyhteistyö

Kari Nars

Miten miljoonat huijataan, Tammi 2009

--

Lohiniva & Muttilainen

Vakuutusala petosten kohteena,

Poliisiammattikorkeakoulun raportteja

81/2009

Kiitos!

Harri Hirvi
lakimies

harri.hirvi@finanssivalvonta.fi

puh. 010 831 5284

www.finanssivalvonta.fi